

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1998-1999

10 NOVEMBRE 1998

Proposition de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME MILQUET

Art. 1^{er}bis (nouveau)

Insérer un article 1er bis (nouveau), libellé comme suit :

«Art. 1^{er}bis. — À l'article 9 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, le deuxième alinéa est complété par la phrase suivante :

«Lorsque l'étranger séjourne de manière légale et régulière dans le Royaume ou que l'étranger séjourne dans le Royaume depuis au moins 6 mois, cette autorisation peut cependant être demandée par l'étranger auprès du bourgmestre de la localité où il séjourne ou son délégué, qui remet à l'intéressé une preuve de la réception de la demande d'autorisation de séjour et transmet la demande au ministre ou à son délégué.»

Voir:

Document du Sénat:

1-790 - 1997/1998:

N° 1: Proposition de loi de Mme Milquet.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1998-1999

10 NOVEMBER 1998

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 1bis (nieuw)

Een artikel 1bis (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 1bis. — Het tweede lid van artikel 9 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wordt aangevuld met de volgende volzin:

«Wanneer de vreemdeling wettig en regelmatig in het Rijk verblijft of al ten minste zes maanden in het Rijk verblijft, kan hij deze machtiging aanvragen bij de burgemeester van de plaats waar hij verblijft of diens gemachtigde; deze bezorgt de betrokkene een bewijs dat hij de aanvraag om machtiging tot verblijf ontvangen heeft en zendt de aanvraag door aan de minister of zijn gemachtigde.»

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-790 - 1997/1998:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Milquet.

Justification

Tous les jours, des personnes sont confrontées à des problèmes de retour dans leur pays d'origine pour introduire leur demande de permis de séjour. C'est pourquoi, nous proposons de simplifier la procédure et permettre à l'étranger d'introduire sa demande devant le bourgmestre de sa localité lorsqu'il séjourne de manière légale et régulière dans le Royaume (ce que prévoit déjà actuellement la circulaire du ministre relative à l'application de l'article 9, alinéa 3) ou que l'étranger séjourne dans le Royaume depuis au moins 6 mois.

N° 2 DE MME MILQUET

Art. 2

Remplacer cet article comme suit :

«L'article 9 de la même loi est complété par les alinéas suivants :

«La demande visée à l'alinéa 3 est transmise par le ministre, sans délai, à la Commission consultative des étrangers visée à l'article 32 de la présente loi. La commission rend un avis motivé au ministre au plus tard dans les trois mois de l'introduction de la demande en tenant compte, notamment, des éléments suivants :

1° la situation familiale du demandeur et notamment la présence d'enfants et leur scolarisation;

2° la situation de santé du demandeur et des membres de sa famille au premier degré;

3° les éléments indiquant une intégration du demandeur et des membres de sa famille au premier degré;

4° les liens familiaux du demandeur avec des personnes autorisées à séjourner en Belgique pendant plus de trois mois;

5° l'âge du demandeur;

6° la durée du séjour en Belgique du demandeur;

7° la situation politique dans le pays d'origine du demandeur;

8° les difficultés relatives au statut de séjour dues à des événements de la vie personnelle du demandeur.

Le ministre ou son délégué rend sa décision au plus tard dans les trois mois de la réception de l'avis de la commission en tenant compte, notamment, des critères précités. Il ne peut se départir de l'avis de la Commission que par une décision dûment motivée. Si le ministre n'a pas rendu sa décision endéans le délai précité, la demande d'autorisation de séjour sera réputée acceptée.»

Verantwoording

De verplichte terugkeer naar hun land van herkomst om hun aanvraag voor een verblijfsvergunning in te dienen, stelt tal van vreemdelingen voor grote problemen. Daarom stellen wij voor de procedure te vereenvoudigen en de vreemdeling toe te staan zijn aanvraag in te dienen bij de burgemeester van zijn gemeente als hij wettig en regelmatig in het Rijk verblijft (nu reeds mogelijk volgens de circulaire van de minister betreffende de toepassing van artikel 9, derde lid) of als hij al minstens zes maanden in het Rijk verblijft.

Nr. 2 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

«Artikel 9 van dezelfde wet wordt aangevuld met de volgende leden :

«De aanvraag bedoeld in het derde lid wordt door de minister onverwijld overgezonden aan de Commissie van advies voor vreemdelingen bedoeld in artikel 32 van deze wet. De commissie brengt een met redenen omkleed advies uit aan de minister ten laatste binnen drie maanden te rekenen van het indienen van de aanvraag en houdt daarbij onder meer rekening met de volgende gegevens :

1° de gezinssituatie van de aanvrager en met name de aanwezigheid van kinderen en of ze al dan niet naar school gaan;

2° de gezondheidstoestand van de aanvrager en van zijn familieleden in de eerste graad;

3° de elementen die erop wijzen dat de aanvrager en zijn familieleden in de eerste graad zich integreren;

4° de familiebanden van de aanvrager met personen die gemachtigd zijn tot een verblijf van meer dan drie maanden in België;

5° de leeftijd van de aanvrager;

6° de duur van het verblijf van de aanvrager in België;

7° de politieke toestand in het land van oorsprong van de aanvrager;

8° de moeilijkheden met betrekking tot het verblijfsstatuut die te wijten zijn aan gebeurtenissen die zich in het persoonlijke leven van de aanvrager hebben voorgedaan.

De minister of zijn gemachtigde neemt een beslissing ten laatste binnen drie maanden te rekenen van de ontvangst van het advies van de commissie en houdt onder meer rekening met de voornoemde criteria. Hij kan van het advies van de commissie niet afwijken dan bij een behoorlijk met redenen omklede beslissing. Neemt de minister geen beslissing binnen de voornoemde termijn, dan wordt de aanvraag om machtiging tot verblijf geacht aanvaard te zijn.»

Justification

Nous avons supprimé l'introduction de l'article 9bis pour des raisons légistiques: certaines dispositions de celui-ci seront reprises dans le nouvel article 10 proposé dans la loi.

Au vu des recommandations de la Commission de l'Intérieur du Sénat, la politique de régularisation n'est pas toujours apparue de façon cohérente, il est dès lors nécessaire d'objectiver cette procédure et la rendre transparente; c'est pourquoi, nous préconisons qu'une commission indépendante rende un avis au ministre. Au départ, nous pensions créer une commission indépendante ad hoc. À la réflexion, nous pensons qu'il est sans doute plus judicieux d'utiliser les outils existants par souci de rationalisation et de cohérence de la politique. Aussi, fait-on référence pour rendre l'avis à la Commission consultative des étrangers qui possède une expertise en la matière et dont nous élargissons la composition pour en avoir une composition identique à celle que nous préconisons, composition qui se rapproche d'ailleurs de la note du gouvernement.

Il est évident qu'il faudra doter celle-ci de moyens supplémentaires au niveau logistique et administratif. Il n'est selon nous pas nécessaire de créer un nouvel organe puisque celui-ci existe et présente les garanties nécessaires, notamment au niveau de la composition, pour remplir cette tâche.

La commission comme le ministre devront prendre en considération un certain nombre de critères dont la liste n'est pas exhaustive mais qui sont susceptibles d'objectiver la procédure.

La commission créera de cette manière, et de façon objective, sa propre jurisprudence en pouvant notamment prendre explicitement en compte la durée du séjour, même irrégulier, du demandeur.

Nous prévoyons par ailleurs des délais stricts pour la procédure. Passé ce délai, le silence du ministre vaudra autorisation de séjour. C'est selon nous, une garantie de bon fonctionnement du système dans son ensemble et un moyen évident de lutter contre la lenteur des procédures qui créent une insécurité juridique.

N° 3 DE MME MILQUET

Art. 3

Supprimer cet article.

Justification

Les dispositions de cet article sont reprises aux 8°, 9° et 10° de l'article 4 de la proposition de loi modifié comme prévu à l'amendement à cet article.

N° 4 DE MME MILQUET

Art. 4

A) À cet article, supprimer le 5° proposé.**B) Renommer le 6° en 5°, le 7° en 6° et le 8° en 7°.****C) Ajouter les dispositions suivantes:**

«8° l'étranger dont la demande de reconnaissance de la qualité de réfugié a fait l'objet d'un refus, et pour

Verantwoording

Om redenen van wetgevingstechniek hebben wij de invoeging van artikel 9bis geschrapt: een aantal van de bepalingen ervan wordt opgenomen in het nieuwe artikel 10.

Volgens de aanbevelingen van de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden heeft het regularisatiebeleid niet in alle gevallen blijk gegeven van evenveel samenhang. Nodig is bijgevolg deze procedure objectief af te bakenen en ze transparant te maken. Daarom stellen wij voor dat een onafhankelijke commissie de minister van advies dient. Aanvankelijk waren wij van plan een onafhankelijke commissie ad hoc in te stellen. Bij nader toezien zijn wij echter de mening toegedaan dat het met het oog op rationalisatie en samenhang van het beleid beter is de thans beschikbare middelen te gebruiken. Om het advies uit te brengen verwijzen wij naar de Commissie van advies voor vreemdelingen die in dezen onderlegd is en waarvan wij de samenstelling vervuimen op een manier die overigens nauw aansluit bij de beleidsnota van de regering.

Het spreekt vanzelf dat wij deze commissie moeten toerusten met extra logistieke en administratieve middelen. Een nieuw orgaan is volgens ons niet nodig omdat er reeds een bestaat dat, onder meer wegens zijn samenstelling, voldoende waarborgen biedt om die taak te vervullen.

Zowel de commissie als de minister moeten rekening houden met een aantal criteria waarvan wij geen exhaustieve lijst geven maar die kunnen zorgen voor een objectief verloop van de procedure.

Op die manier zal de commissie haar eigen jurisprudentie objectief opbouwen omdat zij uitdrukkelijk rekening kan houden met onder meer de duur van het verblijf van de aanvrager, ook al is dat niet regelmatig.

Voor de procedure voorzien wij overigens in stringente termijnen. Verstrekt de termijn, dan geldt het stilzitten van de minister als machtiging tot verblijf. Voor ons vormt dat een waarborg voor een degelijke werking van de regeling en een voor de hand liggend middel in de strijd tegen de logheid van de procedures die tot rechtsonzekerheid leiden.

Nr. 3 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 3

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

De bepalingen van dit artikel worden overgebracht naar het 8°, 9° en 10° van artikel 4, van het wetsvoorstel, zoals gewijzigd door amendement nr. 4.

Nr. 4 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 4

A) In dit artikel het voorgestelde 5° doen vervallen.**B) Het 6° vernummeren tot 5°, het 7° tot 6° en het 8° tot 7°.****C) Aan dit artikel toevoegen wat volgt:**

«8° de vreemdeling wiens aanvraag tot erkenning als vluchteling is afgewezen en over wiens teruglei-

lequel soit le Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides, soit la Commission permanente de recours a donné un avis défavorable à la remise à la frontière du pays qu'il a fui; dans ce cas, l'article 10bis, § 3, est d'application;

9° l'étranger visé au 4°, qui était porteur au moment de son entrée sur le territoire des documents requis pour l'entrée même si ces documents sont périmés;

10° l'étranger qui a fait la déclaration visée aux articles 50 ou 51, qui a fait la déclaration prévue à l'article 9, 3e alinéa, depuis trois années au moins et dont la demande n'a pas fait l'objet d'une décision de refus ou dont le refus n'est plus susceptible de recours suspensif.»

Justification

Selon nous, l'étranger qui est en procédure depuis trois ans (demande d'asile, regroupement familial, demande d'autorisation de séjour sur base de l'article 9, alinéa 3, ...) doit être régularisé puisqu'il a séjourné sur le territoire pendant ces années. Nous considérons qu'après un délai de trois ans, l'étranger est suffisamment bien intégré à notre État pour qu'il puisse obtenir cette autorisation de séjour de plus de trois mois. Nous ne pouvons rendre responsable l'étranger de la longueur de la procédure qui lui a été imposée en Belgique.

Les 8°, 9° et 10° ont été transférés de l'article 2 de la proposition et nous avons prévu de les inscrire dans l'article 10 de la loi pour des raisons légistiques.

N° 5 DE MME MILQUET

Art. 4bis (nouveau)

Insérer un article 4bis (nouveau), rédigé comme suit :

«À l'article 10bis de la même loi, est ajouté un paragraphe 3, rédigé comme suit :

«§ 3. Lorsqu'il est fait application de l'article 10, 8°, le ministre délivre l'autorisation de séjour humanitaire visée à l'article 13bis.»

Justification

Il est nécessaire de raccrocher le cas prévu à l'article 10, 8°, (prévu par nos précédents amendements) à l'article 13bis (également introduit par nos amendements, voir *infra*). Dans le cas où le CGRA remettrait un avis négatif de remise à la frontière, le ministre délivrerait l'autorisation de séjour humanitaire prévue à l'article 13bis nouveau.

ding naar de grens met het land dat hij ontlucht is, een ongunstig advies is uitgebracht hetzij door het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen, hetzij door de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen; in dat geval is artikel 10bis, § 3, van toepassing;

9° de in het 4°, bedoelde vreemdeling die op het ogenblik dat hij het grondgebied betrad, houder was van de voor de toegang vereiste documenten, ook al zijn die documenten vervallen;

10° de vreemdeling die al minstens drie jaar, de in de artikelen 50 of 51 bedoelde verklaring of de in artikel 9, derde lid, bedoelde verklaring heeft afgelegd en wiens aanvraag niet is geweigerd of tegen wiens afgewezen aanvraag geen beroep met schorsende werking meer kan worden ingesteld.»

Verantwoording

Wij zijn van oordeel dat een vreemdeling die sedert drie jaar aan het procederen is (asielaanvraag, gezinshereniging, machtiging tot verblijf op grond van artikel 9, derde lid, ...) geregulariseerd moet worden omdat hij gedurende al die jaren op een regelmatige manier op het grondgebied heeft verbleven. Na een termijn van drie jaar is de vreemdeling volgens ons goed genoeg geïntegreerd in ons bestel om een machtiging tot een verblijf van meer dan drie maanden te kunnen krijgen. Wij kunnen de vreemdeling niet doen opdraaien voor het logge verloop van een procedure die hem in België wordt opgelegd.

Om wetgevingstechnische redenen hebben wij het 8°, het 9° en het 10° uit artikel 2 van het voorstel gelicht en die bepalingen opgenomen in artikel 10 van de wet.

Nr. 5 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 4bis (nieuw)

Een artikel 10bis (nieuw) invoegen, luidende :

«Aan artikel 10bis van dezelfde wet wordt een § 3 toegevoegd, luidende :

«§ 3. Wanneer artikel 10, 8°, wordt toegepast, geeft de minister de machtiging tot verblijf om humanitaire redenen af bedoeld in artikel 13bis.»

Verantwoording

Het geval bedoeld in artikel 10, 8°, (zie onze vorige amendementen) moet worden verbonden met artikel 13bis (eveneens ingevoegd door onze amendementen, zie *infra*). Als het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen een ongunstig advies uitbrengt over de terugleiding naar de grens, verleent de minister de machtiging tot verblijf om humanitaire redenen bedoeld in het nieuwe artikel 13bis.

N° 6 DE MME MILQUET

Art. 5

Remplacer cet article comme suit :

«À l'article 11 de la même loi sont insérés, entre le premier et le second alinéa, les alinéas suivants :

«Le ministre ne peut statuer dans les cas prévus à l'alinéa 1er, qu'après avoir reçu l'avis de la Commission consultative des étrangers, visée à l'article 32, sur le respect des conditions prévues à l'article 10 ou l'application d'un des cas visés à l'article 3. La commission doit dans ce cas rendre son avis dans le mois de sa saisine par le ministre.

Sauf dans le cas où la commission n'a pas rendu son avis dans le délai précité, le ministre ne peut se départir de l'avis précité que par une décision dûment motivée.»

Justification

Comme nous l'avons mentionné pour l'article 9, alinéa 3, il est, selon nous, indispensable que le ministre puisse également être éclairé de l'avis de la commission sur les conditions prévues à l'article 10 ou 3. Ce système est mis en place afin d'objectiver davantage la politique de régularisation.

N° 7 DE MME MILQUET

Art. 6

Remplacer cet article comme suit :

«Un chapitre IIIBis intitulé «Le séjour humanitaire» contenant les articles 13bis, 13ter et 13quater est inséré entre les articles 13 et 14.»

N° 8 DE MME MILQUET

Art. 7 (nouveau)

Insérer un article 7 (nouveau), libellé comme suit :

«Il est inséré un article 13bis dans la même loi, libellé comme suit :

«Art. 13bis. — Sans préjudice de l'application de l'article 10, 8°, et de la possibilité pour l'étranger de se déclarer réfugié ou de demander à être reconnu comme tel conformément aux articles 50 et 51, une demande d'autorisation de séjour humanitaire peut être introduite par l'étranger qui a quitté son pays de résidence et dont le retour dans des conditions sûres, dignes et humaines est impossible en raison de la

Nr. 6 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 5

Dit artikel vervangen als volgt :

«In artikel 11 van dezelfde wet worden tussen het eerste en het tweede lid de volgende leden ingevoegd :

«De minister kan in de in het eerste lid bepaalde gevallen eerst beslissen nadat hij het advies van de in artikel 32 bedoelde Commissie van advies voor vreemdelingen heeft ingewonnen over de naleving van de in artikel 10 bepaalde voorwaarden of over de toepassing van een van de gevallen bedoeld in artikel 3. In dat geval moet de commissie een advies uitbrengen binnen een maand nadat de minister daarom heeft verzocht.

Behoudens wanneer de commissie binnen de voornoemde termijn geen advies heeft uitgebracht, kan de minister van het genoemde advies niet afwijken dan bij een behoorlijk met redenen omklede beslissing.»

Verantwoording

Zoals voor artikel 9, derde lid, is het volgens ons onontbeerlijk dat de minister van de Commissie van advies voor vreemdelingen een advies krijgt over de naleving van de in artikel 10 of 3 bepaalde voorwaarden. Hiermee willen we het regularisatiebeleid objectiever maken.

Nr. 7 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 6

Dit artikel vervangen als volgt :

«Tussen de artikelen 13 en 14 wordt onder het opschrift «Verblijf om humanitaire redenen», een hoofdstuk IIIBis ingevoegd, bestaande uit de artikelen 13bis, 13ter en 13quater.»

Nr. 8 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 7 (nieuw)

Een artikel 7 (nieuw) invoegen, luidende :

«In dezelfde wet wordt een artikel 13bis ingevoegd, luidende :

«Art. 13bis. — Onverminderd de toepassing van artikel 10, 8°, en de mogelijkheid voor de vreemdeling om zich vluchteling te laten verklaren of te verzoeken als vluchteling te worden erkend overeenkomstig de artikelen 50 en 51, kan een aanvraag om machtiging tot verblijf worden ingediend door de vreemdeling die het land waar hij normaal verblijft heeft verlaten en wiens terugkeer wegens de toestand

situation régnant dans ce pays, auprès du ministre ou de son délégué qui la transmet sans délai au Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides. Le Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides communiquera son avis au ministre dans le mois de l'introduction de la demande. Le ministre ou son délégué décidera au plus tard dans les trente jours de la réception de l'avis du Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides d'octroyer ou de refuser l'autorisation de séjour humanitaire. Passé ce délai, le ministre sera réputé avoir suivi l'avis du Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides.

Le Roi peut déterminer les catégories de personnes dont le retour dans des conditions sûres, dignes et humaines est impossible en raison de la situation régnant dans ce pays. Il peut déléguer ce pouvoir au ministre.»

Nº 9 DE MME MILQUET

Art. 8 (nouveau)

Insérer un article 8 (nouveau), libellé comme suit :

«Il est inséré un article 13ter dans la même loi, libellé comme suit:

«Art. 13ter. — L'autorisation de séjour humanitaire visée à l'article 13bis est délivrée pour une durée maximale d'un an. L'étranger peut toutefois introduire au plus tard un mois avant l'échéance une demande de renouvellement de cette autorisation de séjour humanitaire. Dans ce cas, la procédure décrite à l'article 13bis est applicable.»

Nº 10 DE MME MILQUET

Art. 9 (nouveau)

Insérer un article 9 (nouveau), libellé comme suit :

«Il est inséré un article 13quater dans la même loi, libellé comme suit:

«Art. 13quater. — Sauf en cas d'atteinte grave à l'ordre public et à la sécurité nationale, les mesures d'éloignement prévues dans la présente loi sont suspendues par la demande d'autorisation de séjour temporaire introduite conformément à l'article 13bis.»

Justification

La Convention de Genève de 1951 permet d'accorder le droit d'asile aux réfugiés politiques c'est-à-dire aux personnes qui crai-

in dat land niet kan verlopen in veilige, passende en menswaardige omstandigheden; die aanvraag moet worden gericht tot de minister of zijn gemachtigde, die ze onverwijld verzendt aan de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. De Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen deelt zijn advies aan de minister mee binnen een maand na het indienen van de aanvraag. De minister of zijn gemachtigde neemt een beslissing uiterlijk binnen dertig dagen na ontvangst van het advies van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen om de machtiging tot verblijf om humanitaire redenen te verlenen of te weigeren. Is deze termijn verstreken, dan wordt de minister geacht in te stemmen met het advies van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

De Koning kan de categorieën van personen bepalen wier terugkeer wegens de toestand in hun land niet kan verlopen in veilige, passende en menswaardige omstandigheden. Hij kan die bevoegdheid overdragen aan de minister.»

Nr. 9 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 8 (nieuw)

Een artikel 8 (nieuw) invoegen, luidende :

«In dezelfde wet wordt een artikel 13ter ingevoegd, luidende:

«Art. 13ter. — De machtiging tot verblijf om humanitaire redenen bedoeld in artikel 13bis wordt verleend voor een duur van ten hoogste één jaar. Ten laatste één maand vóór de vervaldatum kan de vreemdeling evenwel een aanvraag tot hernieuwing van de machtiging tot verblijf om humanitaire redenen indienen. In dat geval is de procedure omschreven in artikel 13bis van toepassing.»

Nr. 10 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 9 (nieuw)

Een artikel 9 (nieuw) invoegen, luidende :

«In dezelfde wet wordt een artikel 13quater ingevoegd, luidende:

«Art. 13quater. — Behalve bij ernstig gevaar voor de openbare orde en voor de nationale veiligheid worden de maatregelen van verwijdering waarin deze wet voorziet, geschorst door de aanvraag om machtiging tot tijdelijk verblijf ingediend overeenkomstig artikel 13bis.»

Verantwoording

Volgens het Vluchtelingenverdrag van Genève van 1951 kan het asielerrecht worden verleend aan politieke vluchtelingen, dit wil

gnent d'être persécutées en raison de leur race, leur religion, leur nationalité, leur appartenance à un groupe social ou encore leurs opinions politiques.

Cependant, un certain nombre d'étrangers qui ne peuvent obtenir le statut de réfugié au sens de la Convention de Genève de 1951, interprétée correctement, sont dans l'impossibilité de retourner dans leur pays d'origine parce que celui-ci est en proie à une guerre civile ou parce qu'ils craignent pour leur vie ou leur sécurité (en raison notamment de leur appartenance à un groupe spécifique) ou encore pour leur intégrité psychique et morale (discrimination, vexation, situation dégradante des femmes, etc.).

La circulaire du ministre de l'Intérieur (*Moniteur belge* du 14 novembre 1997) règle la procédure permettant à un étranger qui a reçu l'ordre de quitter le territoire de le faire suspendre temporairement. S'il obtient cette suspension, l'étranger séjourne à nouveau légalement dans le pays et peut bénéficier d'une aide du CPAS. Si les demandeurs d'asile ayant épuisé toutes les procédures veulent faire usage de cette possibilité, ils doivent signer une déclaration de départ volontaire et produire un certain nombre de pièces justificatives.

Comme l'a souligné la commission de l'Intérieur dans son rapport (doc. Sénat, n° 768/1, p. 340), cette circulaire ne résout pas le cas des demandeurs non reconnus comme réfugiés qui ont épuisé toutes les procédures mais n'osent pas rentrer au pays par crainte pour leur vie ou leur sécurité, ou le cas de ceux qui n'ont pas introduit une demande d'asile.

Pour ces raisons évidentes, ces personnes ne peuvent ni signer une déclaration de départ volontaire, ni produire les pièces justificatives requises. Elles n'ont en réalité pas grand chose à voir avec la raison profonde de leur demande à savoir la crainte de rentrer chez elles. En outre, elles ne peuvent obtenir un permis de travail, se voyant ainsi contraints de travailler dans la clandestinité. Dès lors, il est indispensable de prévoir un statut temporaire par voie légale pour les personnes qui n'entrent pas dans le champ d'application de la Convention de Genève et qui sont, en raison de circonstances exceptionnelles indépendantes de leur volonté, dans l'impossibilité de retourner dans leur pays.

D'autres pays européens ont déjà instauré l'une ou l'autre forme de statut B :

Les Pays-Bas, l'Allemagne, le Danemark, la Suède, la Finlande, la Norvège, le Royaume Uni, l'Espagne et la Grèce.

La Commission européenne a élaboré une proposition d'action commune visant à accorder une protection temporaire pour certains étrangers ou groupes d'étrangers qui ne peuvent rentrer dans leur pays.

Outre le fait qu'elle n'a pas encore été adoptée par le Conseil, cette proposition renvoie de toute manière aux droits nationaux pour déterminer la procédure d'octroi du statut temporaire.

La présente proposition de loi vise à accorder un statut de séjour humanitaire aux personnes ayant quitté leur pays et dont le retour dans des conditions sûres, dignes et humaines est impossible en raison de la situation régnant dans ce pays.

Estimant que chaque cas doit faire l'objet d'un examen particulier, la proposition ne prévoit pas de protection collective pour des groupes de personnes en provenance d'un pays ou d'une zone géographique déterminée.

Elle permet toutefois au ministre de l'Intérieur de déterminer par arrêté royal ou circulaire des catégories d'étrangers qui craignent un retour dans leur pays en raison de la situation qui y règne.

Le statut temporaire est accordé pour une durée d'un an renouvelable. Il donne le droit à l'aide sociale et à un permis de travail.

zeggen aan personen die vrezen vervolgd te worden wegens hun ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of hun politieke overtuiging.

Nu is het evenwel zo dat een aantal vreemdelingen die de status van vluchteling volgens een strikte interpretatie van het Vluchtelingenverdrag niet kunnen verkrijgen, toch niet naar hun land van herkomst kunnen terugkeren omdat daar een burgeroorlog woedt of omdat zij voor hun leven of hun veiligheid vrezen (omdat zij bijvoorbeeld deel uitmaken van een specifieke groep) of nog omdat zij vrezen voor hun psychische en morele integriteit (discriminatie, pesterijen, vernederende toestand voor vrouwen, enz.).

De circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken (*Belgisch Staatsblad* van 14 november 1997) regelt de procedure waarmee een vreemdeling die het bevel heeft gekregen om het grondgebied te verlaten, dat bevel tijdelijk kan doen schorsen. Verkrijgt hij die schorsing, dan verblijft de vreemdeling opnieuw op wettelijke manier in het land en kan hij OCMW-steun genieten. Gesteld dat de asielzoekers uitgeprocedeerd zijn en van deze mogelijkheid gebruik willen maken, dan moeten zij een verklaring van vrijwillig vertrek ondertekenen en een aantal bewijsstukken overleggen.

Zoals de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden in haar rapport (Stuk Senaat, nr. 1-768/1, blz. 340) heeft onderstreept, biedt deze circulaire eigenlijk geen oplossing voor een groep uitgeprocedeerden die niet erkend zijn als vluchteling, maar die toch niet naar hun land durven terugkeren uit vrees voor hun leven of hun veiligheid, noch voor hen die geen asielaanvraag hebben ingediend.

Om deze voor de hand liggende redenen kunnen deze personen noch een verklaring van vrijwillig vertrek ondertekenen, noch de vereiste bewijsstukken overleggen. Deze redenen hebben in feite niets te maken met de dieper liggende oorzaak van hun aanvraag, te weten de vrees om naar hun land terug te keren. Daar komt nog bij dat zij geen arbeidsvergunning kunnen krijgen zodat zij wel zwart moeten werken. Noodzakelijk is bijgevolg via de wet een tijdelijke status in te voeren voor hen op wie het Vluchtelingenverdrag niet van toepassing is en die niet naar hun land kunnen terugkeren wegens uitzonderlijke omstandigheden waaraan zij volkomen vreemd zijn.

Andere Europese landen hebben reeds een of andere vorm van B-status ingevoerd :

Nederland, Duitsland, Denemarken, Zweden, Finland, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Griekenland.

De Europese Commissie heeft een voorstel voor een gemeenschappelijk optreden uitgewerkt om te voorzien in een tijdelijke bescherming van sommige vreemdelingen of groepen van vreemdelingen die niet kunnen terugkeren naar hun land.

Dit voorstel heeft de goedkeuring van de Raad nog niet gekregen. Daar komt nog bij dat het hoe dan ook naar de nationale rechtsorde verwijst om de procedure voor het verlenen van een tijdelijke status vast te leggen.

Dit wetsvoorstel wil een status van verblijf om humanitaire redenen verlenen aan vreemdelingen die hun land hebben verlaten en wier terugkeer wegens de toestand ter plaatse niet kan verlopen in veilige, passende en menswaardige omstandigheden.

Aangezien de indieners van het voorstel ervan uitgaan dat elk geval afzonderlijk te onderzoeken is, voorziet het voorstel niet in een collectieve bescherming voor groepen van personen afkomstig uit een bepaald land of een bepaald geografisch gebied.

Wel biedt het aan de minister van Binnenlandse Zaken de mogelijkheid bij koninklijk besluit of met een circulaire de categorieën vreemdelingen te bepalen die vrezen naar hun land terug te keren wegens de aldaar heersende omstandigheden.

De tijdelijke status wordt verleend voor één jaar en kan worden hernieuwd. Die status geeft recht op sociale bijstand en op een arbeidsvergunning.

N° 11 DE MME MILQUET

Art. 10 (nouveau)

Insérer un article 10 (nouveau), libellé comme suit :

«À l'article 33, alinéa 1er, de la même loi ajouter la disposition suivante :

«4° deux représentants du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme désignés par son président, qui justifient par leur diplôme qu'ils ont la connaissance l'un de la langue française, l'autre de la langue néerlandaise.»

Justification

Nous pensons que la Commission consultative des étrangers, vu le rôle que nous lui accordons dans les précédents amendements, à savoir son rôle d'avis dans les demandes de régularisation, doit être éclairée par un représentant du Centre pour l'égalité des chances comme par ailleurs le souhaitait la note du gouvernement du 3 octobre 1998.

N° 12 DE MME MILQUET

Art. 11 (nouveau)

Insérer un article 11 (nouveau), libellé comme suit :

«À l'article 34, alinéa 1er, de la même loi dans la première phrase :

1° Remplacer «trois» par «quatre»;

2° Ajouter entre les mots «a lieu» et les mots «ainsi qu'une personne choisie par l'étranger» les mots «le représentant du Centre pour l'égalité des chances.»

Justification

Voir amendement n° 4.

Joëlle MILQUET.

Nr. 11 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 10 (nieuw)

Een artikel 10 (nieuw) invoegen, luidende :

«Artikel 33, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt :

«4° twee afgevaardigden van het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding aangewezen door de voorzitter van het centrum, die door hun diploma doen blijken van de kennis, de ene van het Nederlands, de andere van het Frans.»

Verantwoording

Gezien de taak die wij met de vorige amendementen aan de Commissie van advies voor vreemdelingen toebedelen, te weten het geven van een advies over aanvragen tot regularisatie, menen wij dat zij moet kunnen rekenen op een vertegenwoordiger van het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding, wat overigens wordt aanbevolen in de beleidsnota van de regering van 3 oktober 1998.

Nr. 12 VAN MEVROUW MILQUET

Art. 11 (nieuw)

Een artikel 11 (nieuw) invoegen, luidende :

«In het eerste lid van artikel 34 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° Het woord «drie» wordt vervangen door het woord «vier»;

2° Tussen de woorden «waarin de rechtspleging wordt gevoerd,» en de woorden «alsook een persoon die door de verschijnende vreemdeling is gekozen» worden ingevoegd de woorden «de afgevaardigde van het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding.»

Verantwoording

Zie amendement nr. 4.